

Seletuskiri Muhu Vallavolikogu määruse eelnõu „Tunnustusavaldused ja nende andmise kord“ juurde.

Käesoleva määruse eelnõu eesmärk on kehtestada Muhu vallas ühtne, ajakohane ja selge tunnustusavalduste andmise kord ning koondada seni erinevates õigusaktides ja tavades reguleeritud tunnustamise põhimõtted ühte määrusesse. Kehtiv regulatsioon on olnud osaliselt killustatud ning ei kajasta enam täielikult valla vajadust tunnustada erinevaid inimesi, kollektiive, organisatsioone ja ettevõtteid. Uue määrusega luuakse terviklik kord, mis võimaldab tunnustada nii ühekordseid silmapaistvaid saavutusi, pikaajalist panust, noorte aktiivsust kui ka kogukonna jaoks olulisi tegusid. Määrus vähendab halduslikku killustatust, muudab kandidaatide esitamise korra selgemaks ning aitab kaasa tunnustamise läbipaistvusele.

Määrus võetakse vastu kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ning Muhu valla põhimääruse § 11 lõike 3 alusel. Tegemist on uue tervikregulatsiooniga, millega tunnistatakse kehtetuks varasemad tunnustusi käsitlevad õigusaktid.

Määruse eesmärk on väärtustada ja avaldada avalikku tunnustust isikutele, kollektiividele, organisatsioonidele ja ettevõtetele, kelle tegevus on andnud olulise panuse Muhu valla arengusse, elanike heaolusse, kogukonnaellu või valla maine kujundamisse. Samuti on eesmärk luua tunnustuste süsteem, mis oleks arusaadav, paindlik ja kaasaegne.

Senine tunnustamise praktika on hõlmanud erinevaid preemiaid ja statuute, kuid nende ülesehitus ei ole olnud ühtne. Uue määrusega ühendatakse tunnustused ühtsesse süsteemi ning sätestatakse selgemad menetlusreeglid kandidaatide esitamiseks, hindamiseks ja tunnustuste väljaandmiseks.

Määrusega muudetakse hetkel kehtestatud Muhu valla tunnustusavalduste liike:

valdkondlike tunnustustena nähakse ette Muhu valla preemia, Muhu valla elutööpreemia, Aasta noor tegija, Aasta tegu ning Muhu valla vapimärk kui valla kõrgeim tunnustusavaldus.

- Muhu valla preemia on mõeldud väljapaistvate tulemuste või olulise panuse eest Muhu valla arengusse. Varasemaga võrreldes võimaldab uus määrus tunnustada eri eluvaldkondade esindajaid ning ühel kalendriaastal võib välja anda kuni viis preemiat.
- Muhu valla elutööpreemia on uus tunnustusliik, millega tunnustatakse aastatepikkust pühendunud tegevust ja püsivat mõju valla arengule, haridusele, kultuurile, spordile või kogukonnaelule. Varasemalt oli “elutöö” toodud kui üks osa, mida arvestati

tunnustuste määramisel, kuid uue korra järgi on ta eraldiseisev ja konkreetne tunnustus.

- Aasta noor tegija tunnustab noori vanuses 7–26 eluaastat või noorte kollektiive, kelle tegevus on olnud eeskujuks teistele noortele ning aidanud kaasa noorte eluolu parandamisele.
- Aasta tegu tunnustab vallale olulist tegu, projekti või algatust, millel on olnud positiivne mõju kogukonnale. Varasemalt on “Aasta tegu” valinud volikogu, kuid uue määrusega selgitatakse “Aasta tegu” välja rahvahääletuse teel.
- Muhu valla vapimärk sätestatakse valla kõrgeima tunnustusena, mida antakse üldjuhul iga viie aasta järel valla juubeliaastal.

Määrusega reguleeritakse kandidaatide esitamise tähtaegu, hindamiskomisjoni moodustamist, rahvahääletuse korraldamist ning tunnustuste üleandmise korda.

Kandidaatide esitamiseks on mitu esitamiskiisi: valla veebilehel avaldatud veebivormi kaudu, e-posti teel või paber kandjal vallakantseleisse. Kõik ettepanekud esitatakse ühtsel vormil, mis tagab esitatud andmete võrreldavuse ja menetlemise ühtsuse.

Ettepanekute esitamisel ei nõuta digitaalset ega omakäelist allkirja, kuna tegemist ei ole õigusi loova ega rahalisi kohustusi kaasa toova taotlusega, vaid tunnustuse kandidaatide esitamisega. Selline lahendus vähendab halduskoormust ning muudab kogukonnaliikmete osalemise lihtsamaks.

Eelnõus kasutatakse tunnustamissüsteemi kirjeldamiseks selgeid ja tavakasutuses arusaadavaid termineid. Mõisted „Muhu valla preemia“, „Muhu valla elutööpreemia“, „Aasta noor tegija“, „Aasta tegu“ ja „Muhu valla vapimärk“ on sisult arusaadavad ning vastavad nende eesmärgile.

Määrus uuendamisel on positiivne sotsiaalne mõju, kuna see suurendab kogukonna sidusust, väärtustab vabatahtlikku tegevust, noorte aktiivsust ja pikaajalist panust kohalikku ellu.

Tunnustamissüsteemi uuendamine toetab ka kogukondlikke väärtusi ning suurendab avalikku märkamist.

Määruse rakendamine toimub olemasoleva haldusvõimekuse raames. Vallavalitsus korraldab kandidaatide registreerimise, komisjoni töö tehnilise teenindamise, rahvahääletuse korraldamise ning tunnustuste üleandmise.

Kulud on seotud tänukirjade, meenete, rahaliste preemiate, vapimärgi võimaliku ideekonkursi korraldamise ja vapimärgi valmistamise ning tunnustusürituste korraldamisega. Kulud kaetakse vallaeelarves selleks ettenähtud vahenditest. Eelarvesse kavandatakse rahalised vahendid suurenevad. Täna kehtiva korra alusel antakse välja 4 rahalist tunnustust kokku summas 1520 eurot. Uue korra alusel on igal antavaid rahalisi tunnustusi 8, täna kehtivates määrades summa kokku 3120 eurot. Senised tunnustuste määrad on kehtinud aastast 2020 (a 400 eurot) ja aastast 2013 (Aasta tegu, 320 eurot).

Määruse rakendamiseks võib vallavalitsus vajadusel kehtestada tehnilisi korraldusi kandidaatide esitamise vormide, hääletuskorra või vapimärgi kasutamise ja arvestuse pidamise kohta. Määrusega kinnitatakse kandidaatide esitamise vormid lisadena.

Eelnõu on ettevalmistatud Muhu Vallavolikogu liikmed Jüri Räim, Keidy Jõgi ja Marian Salum, arvestades senist tunnustamiskorda ja valla praktikast tulenevaid vajadusi. Eelnõu koostamisel on lähtutud eesmärgist muuta tunnustamissüsteem selgemaks ja laiapõhjalisemaks.

Koostas M. Salum